

Jättiläisiä

Teksti: Vesa Lehtinen

"Things only have the power that you give them"

Dawn: The Lucifer's Halo

Kaksi jättiläistä

1800-luvulla USAssa, Nova Scotiassa, syntyi eräs **Anna Swan** (toisten lähteiden mukaan Shannon). Kuusivuotiaana tyttö oli jo yhtä pitkä kuin äitinsä ja kouluksella hänelle täytyi teettää oma pulpetti. Seitsemäntoistavuotiaana Anna oli jo 2.3 metriä pitkä josta syystä sirkusmagnaatti B.T.Barnum, joka piti New Yorkissa omaa "museotaan" jossa näyteltiin kaikenlaisia partaisista rouvista villimiehiin ja tekomenneihin, otti hänet palvelukseensa. Barnumin hommissa ollessaan Anna ei vain tyytynyt seisomaan ihmeteltävänä vaan lausui julkisesti runoja ja otteita kirjallisuudesta.

Yhdysvaltain sisällissodan aikana Barnumin museossa syntyi kolme paloa joiden aikana palomiehillä oli vaikeuksia pelastaa yli kaksimetrinen neito palavasta rakennuksesta. Palojen seurauksena Anna menetti moneen kertaan kaikki säästön, jotka olivat lähinnä talteen pistettyä paperirahaa.

Niinpä hän päätti lähteä Barnumin porukasta ja listautui toisen palvelukseen. Tällä agentilla puolestaan oli tiedossa toinen iso ihminen, **Martin Van Buren Bates**, joka jo liittyessään Pohjoisvaltioiden armeijaan oli ollut runsaat kaksi metriä pitkä. Hän pääsi armeijasta kapteenina ja 2.8 metriä pitkänä. Kykenemättä löytämään muutakaan työtä hän lähti kiertueelle esittelemään itseään uniformissa ja toisin kun monet muut "upseerit" kuten kääpiökasvuinen General Tom Thumb ("Kenraali Peukaloinen") hänen sotilasarvonsa oli vaihteeksi oikea. Hän myöntyi mielellään kiertueelle Annan kanssa pienempiä naisia hän oli varmaankin tavannut kyllästymiseen saakka.

Amerikan kiertueen aikana nämä kaksi miltei samankokoista ihmistä alkoivat ilmeisesti kiintyä toisiinsa ja lähtivät yhdessä myös Euroopan kiertueelle. Isonsa-Britanniassa - missä kuningatar Viktoria kutsui heidät luokseen Bates jo kosi ja Anne myöntyi. Häät vietettiin Lontoossa; Annan hääpukuun kuulemma meni yli 90 metriä kangasta.

Valitettavasti pariskunnan ensimmäinen lapsi oli keskenon eikä 1800-luvun lääketieteellä pysynyt hengissä. He palasivat Yhdysvaltoihin ja asettuivat Ohioon jossa kapteeni rakennutti heille heidän mittojensa mukaisen kodin; katto oli 4 metrin ja ovenkaman 2.5 metrin korkeudella. Vain palvelijoiden asuintilat olivat "normaali" -kokoisille.

Anna tuli uudestaan raskaaksi mutta synnytyksestä tuli hyvin vaikea. Kertoman mukaan kaksi päivää kestäneen synnytyksen jälkeen maailmaan putkahti

10-kiloinen poikavauva joka valitettavasti kuoli vuorokauden sisällä. Siispä pariskunta vain eli yhdessä.

Joitakin vuosia myöhemmin Anna kuoli. Kaiken murheen lisäksi paikallinen hauturi ei suostunut uskomaan saamiinsa mittoihin ennen kuin kapteeni otti ja suuttui. Kapteeni meni vielä uudelleen naimisiin. Kun kapteeni itse kuoli, hänet haudattiin Annansa viereen itse tilaamassaan arkussa joka tosin ei mahtunut ruumisvaunuihin.

Annan kuoleman jälkeen kapteeni oli teettänyt Annan haudalle oikean kokoisen näköispatsaan. Sen jalustaan on kaiverrettu Psalmi 17:n sanat: "Saan herätessään ravita itseni sinun muutosi katselemisella".

Suuri imperaattori

Rooman Keisari Maksimuksesta kerrotaan että lapsuudessaan Traakiassa (nyk. Kreikassa) hän oli tavallinen lammaspaimen - luultavasti sudet eivät paljonkaan kajonneet hänen laumaansa. Tarkkoja mittoja ei tietysti ole saatavissa. Eräänä päivänä hän näki roomalaisarmeijan ja innostui liittymään joukkoon. Saatuaan luvan vanhemmiltaan hän parusti paikallisen sadanpäämiehen luo joka päätti testata poikaa taisteluttamalla häntä kahta vahvinta sotilastaan vastaan. Kertoman mukaan poika nappasi solttuparat kouriinsa ja pudotti nämä kentsun jalkoihin. Niinpä Maksimuksesta tuli legioonalainen.

Ison sotilaan huoltaminen ei tosin ollut helppoa - tarinan mukaan hän kulutti 10 kiloa lihaa ja 27 litraa viiniä päivässä mutta taisipa kompensoida tämän taistelutentillä. Loppujen lopuksi hän päätyi itse sadanpäämieheksi ja sai kutsun Roomaan. Roomassa hän nousi korkeaan asemaan keisari Aleksanterin hovissa kunnes tämä kärsi saman kohtalon kuin Ceasarkin - joutui salamurhatuksi. Tarinan mukaan Maksimus suostui halutomasti legioonien vaatimukseen hänen asettamiseksi keisariksi tosin moni muu aikaisempi keisari oli ainakin aluksi käyttäytynyt samalla tavalla.

Maksimus onnistui aika hyvin välttämään poliittiset kiemurat lähtemällä johtamaan sotaretkeä Germaniaan samaan aikaan kuin senaattorit alkoivat taas juonitella keisariaan vastaan. Lopulta salamurhaajat hyökkäsivät Maksimuksen telttaan joskin heistä ei paljon tainnut jäädä jäljelle - suuri sotilas ei ollut vielä kovinkaan iäkäs. Mutta sitten toinen murhaaja toi telttaan Maksimuksen nuoren pojan ruumiin. Maksimus järkyttyi niin pahoin ettei enää pystynyt vastarintaan. Siis Rooman suurikokoisin keisari kuoli kuten ensimmäinenkin - maanmiestensä tikareihin.

Potsdamin jättiläiset

Preussin kuningas Fredrik Vilhelm (1688 - 1740) ei kruununprinssinä leikkinyt tinasotilailla - ei, hänelle annettiin oikea jalkaväkirykmentti leikkikalukse. Hänen isänsä otti mallia Ranskan aurinkokuninkaasta ja piti kaikenlaisesta suurisuuntaisesta rehvastelusta.

Jo muksuna Fredrik Vilhelmiin iski ajatus todella suurikokoisten sotilaiden rykmentistä - itse hän ei ollut mitenkään erikoisen pituinen. Astuttuaan valtaistuimelle 1713 hän (sen lisäksi että hän supisti hovin menoja minimiin) alkoi perustaa Potsdamin Jättiläisiksi kutsuttua jalkaväkirykmenttiä. Rykmenttiin otettujen pituus piti aluksi olla vähintään 1.8 metriä nykymitoilla - ilman kenkiä. Se nyt ei ollut vielä kovin vaikeaa mutta vuosien kuluessa kuningas vain korotti vaatimuksia; viimein rykmentti oli täynnä yli kaksimetrisiä miehiä.

Kuningas Frederik Vilhelm oli kaikessa muussa säästäväinen, jopa kitsas. Hän teki järkevältikin kuulostavia uudistuksia (kuten kielsi tarkastusten tekemisen kylvö- ja sadonkorjuu-aikoihin kun talonpojilla oli muutakin tekemistä). Mutta hän myös rekrytoi täysin sotilaaksi sopimattomia vain siksi että he olivat isokokoisia. Siksi sotilaiden joukossa oli ilmeisesti myös epämuodostuneita ja vajaamielisiä. Koska kyseessä ei ollut Preussin kuninkaan lemmikkiyksikkö, muut hallitsijat yrittivät saada hänet puolelleen sen kautta. Pietari Suuri lähetti lahjaksi 230 suurikokoista venäläistä rykmenttiin liitettäväksi voidakseen sopia sopimuksia Preussin kanssa. Itävallan Keisari otti jokaisesta rykmentistään suurimman sotilaan ja kärräsi miesparat Preussiin. Jopa Turkin sulttaani lähetti miehiä lahjaksi.

Kuninkaan asiamiehet menivät tietysti naapurimaiden puolellekin miehiä hankimaan - luvassa kun oli suuri palkkio. Useimmat ulkomaiset "alokkaat" juotettiin humalaan, siepattiin ja kärrättiin rajan yli (mainittakoon että tämä värväystapa ei ollut varsinaisesti harvinaista tuohon aikaan). Kuninkaan värvääjät kaappasivat Sisiliasta asti isokokoisia miehiä papeista käsityöläisiin. Eräs italialainen munkki siepattiin yöllä kammiossaan. Värvääjien keinojen mielivaltaisuudessa Itävallan keisarikin peruutti lupauksensa vapaasta värväämisestä valtakuntansa alueella. Tavallinen kansa lynkkasi värvääjiä jotka siis alkoivat toimia salaa. Ja jos joku maa alkoi vaatia kansalaisiaan takaisin, kuningas uhkasi sodan aloittamiselle. Yleensä se tehoi.

Kun pituus muka ei riittänyt, kuningas määräsi miehiä venytettäväksi venytyspyörässä. Vasta koko rykmentin väkivaltainen kapina sai hänet luopumaan mokomasta ajatuksesta. Kuningas jopa yritti teettää lisää suuria sotilaita naittamalla sotilaitaan suurikokoisille naisille. Näitä naisparkoja siepattiin samoilla keinoilla.